

ประเทศไทย: ต้องประกันความยุติธรรมต่อกรณีการค้ำมนุษย์ครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นกับชาวโรฮิงจา ให้มีการชดเชยต่อผู้รอดชีวิต

ศาลอุทธรณ์กำหนดอ่านคำพิพากษาในคดีค้ำมนุษย์ใหญ่สุดของประเทศไทย

(กรุงเทพฯ, 30 ตุลาคม 2562) – รัฐบาลไทยควรจัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือทางการเงินกับผู้รอดชีวิตชาวโรฮิงจาหลายหมื่นคน ซึ่งเคยตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ระหว่างเดินทางผ่านประเทศไทยตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2558 ฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ และศาลไทยควรประกันว่า ผู้กระทำความผิดทั้งหมดที่รับผิดชอบต่อการค้ามนุษย์ครั้งใหญ่ต่อผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงจาและบุคคลอื่น ๆ ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ศาลอาญาแผนกคดีค้ามนุษย์ที่กรุงเทพฯ มีกำหนดอ่านคำพิพากษาวັນพຸ່ງนี้ ในคดีที่พนักงานอัยการและจำเลยได้ทำการอุทธรณ์ นับเป็นคดีค้ามนุษย์ครั้งใหญ่สุดในประวัติศาสตร์ของไทย ซึ่งก่อนหน้านี้ศาลมีคำพิพากษาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2560

“ศาลชั้นต้นได้วางบรรทัดฐานที่สำคัญให้กับไทยและภูมิภาค โดยพิพากษาว่า ผู้ค้ามนุษย์จำนวนมากมีความผิด จากการปฏิบัติมิชอบอย่างร้ายแรงต่อผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงจา คำพิพากษาก่อนหน้านี้สะท้อนให้เห็นเจตจำนงที่น่ายินดี ในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว “ศาลและรัฐบาลมีโอกาสจะเน้นย้ำและส่งสัญญาณว่า การค้ามนุษย์จะก่อให้เกิดผลที่เลวร้ายต่อผู้กระทำ ในขณะที่เหยื่อของการค้ามนุษย์จะได้รับการคุ้มครองและการชดเชยเยียวยา”

พนักงานอัยการและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะโจทก์ร่วม ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลขอให้เพิ่มบทลงโทษต่อผู้ค้ามนุษย์ที่ได้รับโทษในปี 2560 และให้พิจารณาลงโทษ 28 ผู้ต้องหาซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง คณะทนายของฝ่ายจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ขอให้มีการลดโทษที่สั่งโดยศาลชั้นต้นเช่นกัน

ในวันที่ 19 กรกฎาคม 2560 ศาลอาญาแผนกคดีค้ามนุษย์ที่กรุงเทพฯ พิจารณาลงโทษจำคุกจำเลย 62 คน ตั้งแต่สี่ปีถึง 94 ปี ในข้อหาการค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ และข้อหาอาญาร้ายแรงอื่น ๆ โดยเป็นการกระทำความผิดต่อผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงจาเป็นส่วนใหญ่ และเหยื่อบางส่วนเป็นพลเมืองชาวบังคลาเทศ ผู้ที่ศาลตัดสินว่ามีความผิดนั้นรวมถึงเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลและกองทัพไทย

ศาลแผนกคดีค้ามนุษย์ฯ ยังสั่งให้จ่ายค่าชดเชยกับเหยื่อการค้ามนุษย์ครั้งนี้ เป็นจำนวนเงินรวม 4,400,250 บาท ในขณะที่พนักงานอัยการและโจทก์ร่วมในคดีนี้อุทธรณ์ขอให้เพิ่มค่าชดเชยสำหรับเหยื่อเหล่านี้

ระหว่างปี 2555 ถึง 2558 มีการนำตัวบุคคลกว่า 170,000 คน ลงเรือจากเมียนมาและบังคลาเทศ มีเป้าหมายเป็นประเทศไทยและมาเลเซีย แก๊งอาชญากรรมเป็นผู้จัดหาเรือเหล่านี้ ซึ่งทำรายได้ให้พวกเขาปีละ 1,500 – 3,020 ล้านบาท ทั้งนี้ตามข้อมูลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

รัฐบาลไทยควรออกกฎหมาย กำหนดให้มีกองทุนให้ความช่วยเหลือทางการเงินกับชาวโรฮิงจาและบุคคลอื่นอีกหลายหมื่นคน ซึ่งตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ผ่านประเทศไทยระหว่างปี 2555-2558 ฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว โดยในเบื้องต้นรายได้จากกองทุน ควรมาจากทรัพย์สินที่ยึดมาได้ระหว่างการสอบสวน และการฟ้องคดีต่อผู้ค้ามนุษย์และบุคคลอื่น ๆ ที่ศาลตัดสินว่ามีความผิดในข้อหาที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น ศาลแผนกคดีค้ามนุษย์ตัดสินว่าพลโทมนัส คงแป้น เจ้าหน้าที่ทหารไทย ซึ่งมีรายงานข่าวว่า ได้รับเงินจำนวน 30 ล้านบาทจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงจา รวมทั้งการโอนเงินให้นายทหารคนนี้เป็นจำนวนกว่า 12.1 ล้านบาทภายในเดือนเดียว

“เหยื่อการค้ามนุษย์ในไทยยังคงต้องเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากต่อไป แม้จนทุกวันนี้” เอมี สมิทกล่าว “ทางการไทยควรดำเนินการทุกประการภายใต้อำนาจของตน เพื่อประกันว่า ผู้รอดชีวิตเหล่านี้จะได้รับการชดเชยอย่างเหมาะสม”

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จ่ายค่าชดเชยกับผู้รอดชีวิตบางส่วน จากความเสียหายทั้งทางจิตใจและร่างกาย อันเป็นผลมาจากการซ้อมทรมานและการกักขัง รวมทั้งค่าชดเชยสำหรับความสูญเสียโอกาสในการประกอบอาชีพ ในปี 2560 ศาลชั้นต้นสั่งให้จ่ายค่าชดเชยกับผู้รอดชีวิต โดยส่วนหนึ่งเป็นการคำนวณจากค่าแรงวันละ 150 บาท ซึ่งถือว่าน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของค่าแรงขั้นต่ำของไทย

ชาวโรฮีนจาหลายหมื่นคนที่เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ที่ใช้เส้นทางผ่านทางประเทศไทยในระหว่างปี 2555 ถึงปี 2558 ยังไม่เคยได้รับค่าชดเชยเยียวยาแต่อย่างใด และจำนวนมากในขณะนี้อยู่อาศัยในประเทศมาเลเซีย

แม้ว่ากระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะสามารถช่วยเหลือให้ผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์ สามารถขอรับค่าชดเชยได้ แต่ผู้รอดชีวิตเหล่านี้ยังถือว่าเป็นผู้มีอำนาจโดยตรงในการติดตามค่าชดเชยเยียวยา แต่พวกเขาไม่มีศักยภาพเพียงพอในการดิ้นรนช่วยเหลือตัวเองในการดำเนินการตามกระบวนการเพื่อให้ได้รับค่าชดเชยเหล่านั้น ยกตัวอย่างเช่น จากรายงานการสอบสวนเมื่อเร็ว ๆ นี้ของ *Thomson Reuters Foundation* พบว่า ตั้งแต่ปี 2557 ร้อยละ 99 ของผู้ค้ามนุษย์ที่ถูกศาลลงโทษในไทย ต่างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้จ่ายค่าชดเชย

นับแต่ปี 2558 รัฐบาลไทยดำเนินมาตรการหลายประการ เพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยมีการตั้งแผนกต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะขึ้นมาในหลายหน่วยงานของรัฐ ตามรายงานการค้ามนุษย์ของไทยประจำปี 2561 ทางการไทยยังร่วมมือกับรัฐบาลประเทศอื่นเพื่อสนับสนุนให้ผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮีนจา 203 คน เดินทางไปพำนักในประเทศที่สาม อย่างไรก็ตาม อดีตรายงานยังตั้งข้อสังเกตว่า ยังมีชาวโรฮีนจาอีก 55 คนที่ยังพักอาศัยอยู่ในสถานพักพิงของรัฐ

ฟอร์ตฟายไรต์ ยังมีข้อมูลการค้ามนุษย์ที่ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับผู้ลี้ภัยชาวโรฮีนจาในไทย โดย [ในวันที่ 11 มิถุนายน 2562](#) ทางการไทยค้นพบชาวโรฮีนจา 65 คน รวมทั้งหญิง 31 คนและเด็กห้าคน ติดอยู่บนเกาะราวีในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตา จังหวัดสตูล

ในเดือนมีนาคม ฟอร์ตฟายไรต์และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาเลเซีย (SUHAKAM) ตีพิมพ์เผยแพร่รายงานความยาว 121 หน้า ชื่อ [“Sold Like Fish”](#) โดยพบว่า มีเหตุที่น่าเชื่อถือว่า แก๊งค้ามนุษย์ที่มีสมาชิกบางส่วนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ก่ออาชญากรรมต่อมนุษยชาติในมาเลเซียและไทย เป็นการกระทำความผิดต่อชาวโรฮีนจาหลายหมื่นคน ทั้งผู้ชาย ผู้หญิงและเด็ก ระหว่างปี 2555-2558 รายงานยังให้ข้อมูลว่า ผู้ค้ามนุษย์ได้จับตัวผู้ลี้ภัยชาวโรฮีนจาหลายร้อยและหลายพันคน ไล่ลงไปในเรือประมงที่ได้รับการดัดแปลง และไม่ยอมให้พวกเขาได้รับอาหาร น้ำ และพื้นที่ในเรืออย่างเพียงพอ ถือเป็นการทรมานพวกเขา และในบางกรณี ยังมีการข่มขืนคนเหล่านี้ระหว่างอยู่บนฝั่งและอยู่ในทะเล ผู้ค้ามนุษย์ยังได้สังหารผู้ที่ถูกกักตัวเหล่านี้ โดยอีกหลายคนเลือกที่จะฆ่าตัวตาย

ผู้รอดชีวิตหลายคนให้ข้อมูลว่า ทางการไทยใช้อำนาจนอกกฎหมาย เคลื่อนย้ายหรือขายชาวโรฮีนจาที่อยู่ระหว่างการควบคุมตัวของรัฐ ให้กับสมาชิกแก๊งค้ามนุษย์ข้ามชาติ โดยในบางกรณี เจ้าหน้าที่เป็นผู้พาตัวชาวโรฮีนจา ไปส่งให้ถึงค่ายกักตัวเหยื่อการค้ามนุษย์ ตรงบริเวณพรมแดนไทย-มาเลเซีย หรือข้ามฝั่งไปในมาเลเซีย

รายงาน “Sold Like Fish” ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ และบทบาทที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากที่มีการเปิดเผยในการรับฟังพยานหลักฐาน ระหว่างการพิจารณาคดีการค้ามนุษย์ครั้งใหญ่ของไทยในปี 2560

ในปี 2558 ฟอर्टีฟายไรต์ยังมีข้อมูลว่า หัวหน้าคณะผู้สอบสวนและพยานปากสำคัญของคดีค้ามนุษย์ครั้งใหญ่ของไทย ได้แก่ (อดีต) พล.ต.ต.ปวีณ พงษ์สิรินทร์ รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 8 ต้องหลบหนีออกจากประเทศไทย เพราะกลัวจะต้องเสียชีวิต หลังจากมีการออกหมายจับบุคคลกว่า 90 คน ที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ามนุษย์ครั้งใหญ่นี้ โดยบางส่วนเป็นเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศ กองทัพเรือไทย ตำรวจ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่กำกับดูแลความมั่นคงแห่งชาติ จำเลยบางส่วนยังเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นายกเทศมนตรี และเจ้าหน้าที่อำเภอ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ส่งย้ายพล.ต.ต.ปวีณไปดำรงตำแหน่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใต้การควบคุมของกองทัพไทย และยังเป็นแหล่งลี้ภัยของผู้ค้ามนุษย์

พล.ต.ต.ปวีณให้ข้อมูลกับฟอर्टีฟายไรต์ในขณะนั้นว่า เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐได้ดำเนินการหลายครั้งเพื่อขัดขวาง และหาทางตัดตอนการสืบสวนสอบสวน เพื่อไม่ให้สาวไปถึงตัวเจ้าหน้าที่รัฐบาลระดับสูง ในปัจจุบัน พล.ต.ต.ปวีณพำนักอาศัยอยู่ในออสเตรเลีย ภายใต้สถานะเป็นผู้ลี้ภัย

“การลงโทษผู้ค้ามนุษย์และการคุ้มครองและชดเชยเหยื่อการค้ามนุษย์ เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการค้ามนุษย์ในภูมิภาคนี้ต่อไป” เอมี สมิธกล่าว “เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต้องประกันให้เกิดความยุติธรรมที่คล้ายคลึงกัน สำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อความทารุณโหดร้ายของแก๊งค้ามนุษย์”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

พุทธรณี กางกัน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนไทย ฟอर्टีฟายไรต์ โทร +66 (0) 84.700.4874 (ไทย /อังกฤษ),
อีเมล Puttanee.Kangkun@fortifyrights.org; Twitter: [@Khunputtanee](https://twitter.com/Khunputtanee) @fortifyrights

เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอर्टีฟายไรต์ +66.87.795.5454
อีเมล amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith), @fortifyrights

Matthew Smith, CEO, ฟอर्टีฟายไรต์ +1 202 503 8032 (in the U.S.), +66 85 028 0044 (Thailand; WhatsApp)
อีเมล Matthew.Smith@FortifyRights.org; Twitter: [@matthewsmith](https://twitter.com/matthewsmith), @FortifyRights

***